

CARNÍVORA

Jordi Colonques

Premi Enric Valor de Novel·la

//l'eclèctica//

La gent s'ofegava, qui s'havia deixat el forn encés? Potser tenia el mèrit de ser la primera de l'any, però d'onades de calor n'arribarien moltes més. Malauradament, les temperatures extremes ja no sorprenien, s'havien esborrat les estacions de pas. Semblava una broma de mal gust sobrepassar els trenta graus al maig. Almenys a les nits, amb la calor residual dissipant-se lentament, la bogeria climàtica els brindava unes hores de calma per poder, amb prou faenes, respirar.

Primera part

A uns quinze quilòmetres a l'oest de la ciutat s'erigia el descomunal abocador d'Aldaia –un dels nuclis de la perifèria metropolitana de València–, que havia anat creixent de manera descontrolada per l'abandó i la desídia de les autoritats. Adés horta cultivable, en quedar en guaret va anar cobrint-se de runa i en pocs anys l'escampadissa superava les vint hectàrees de superfície.

Les restes de menjar alimentaven amb escreix un centenar d'aus carronyeres i constituïen el rebost generós d'un exèrcit de bestioles de tota condició. Hi havia prou de ranxo a repartir per a no discutir per les engrunes. Una nodrida colònia de voltors s'hi havia instal·lat de manera permanent i les gavines i les cigonyes s'hi acostaven desvergonyides a rapinyar. La calor havia intensificat els processos de descomposició de la matèria orgànica i als efluvis de la podridura també acudien tot d'escarabats, panderoles i moscardes. Patrulles de rates i gossos assilvestrats campaven a pler sobre la muntanya de fem per atipar-s'hi com en un bufet lliure.

L'abocador il·legal havia anat colgant l'horta i enverinant-ne el sòl. Un abandó motivat, potser, per la intenció de construir, en un futur no molt llunyà i requalificant-ne el terreny, un macropolígon industrial.

Però aquella nit alguna cosa havia canviat. La sobtada i frenètica activitat era del tot inusual. Com si es tractara d'unes maniobres militars, s'hi havien presentat per sorpresa quatre camions de bolquet de vint-i-cinc tones de capacitat. Que potser havien decidit higienitzar tot aquell podrimer? Aprofitant la lleugera baixada de les temperatures amb la foscor, una brigada d'operaris

protegits amb botes altes, granota, guants, ulleres i mascareta, havia anat amuntonant amb pales la brossa més podrida. I fent servir una excavadora de ploma llarga, anaven omplint la càrrega dels camions amb merda a cullerades. Tenien tota la nit per davant. Quan foren a vessar, els xòfers esperarien instruccions.

València mai no s'acabava de quedar a les fosques. A les onze una entreclaror carabassa il·luminava la ruta sinuosa del riu que la travessava. Allí la vegetació retenia una certa humitat i els *runners* ho aprofitaven, perquè quan es fera de dia i la llum del sol s'hi acarnissara, la glera esdevindria una sauna insuportable. @lauratrail era una d'aquelles corredores noctàmbules. A l'altura del Museu de Belles Arts, estava a punt de posar-se a córrer quan penjà un *reel* en Instagram amb les seues evolucions. Got tèrmic ple fins a les vores amb aigua mineral, llesques de llima i glaçons; *selfie*; malles ajustades i vambes blanques; porta oberta; llums del carrer; creuant el jardí de Vivers; picada d'ullet. #freshlemonade #nightrunner #plogging #dontthinkjustgo #valencia #naturevibes

Tenia el cap inflat de frases motivadores, eren la benzina que alimentava el seu motor de combustió. «Insistir, persistir, resistir i mai desistir.» Qui li havia de dir, quan feia unes setmanes arribava esgotada de la faena i queia com una bitla al sofà, que es veuria eixint de casa a les nits a córrer com una professional. Però en quedar-se al carrer, després d'uns dies feta caldo i en superar el dol, s'ho prengué amb filosofia. «La vida et posarà obstacles, però els límits els poses tu.» Filosofia de *coaching motivacional*. Tenia per davant any i mig d'atur. Encara li costava adaptar-se a la nova rutina, però no volia quedar-se a casa mandrejant. «L'èxit és la suma de petits esforços repetits un dia sí i un altre també.» Així que engegà un pla d'entrenament per

recuperar el to muscular amb el *trail* i la boxa. #drum&bass. Un batec electrònic compassat sonava pels auriculars sense fil marcant-li el ritme de la carrera. Les cames li responien bé i la seua respiració es fonia amb el soroll sord de les passes sobre el terra tou. En tenia trenta-sis, però al *gym* li asseguraven que en un mes seria capaç de córrer una 10K. Al llit del Túria –una reserva botànica enmig del paviment– hi havia tot de corredors escampats al trot que es creuaven sense saludar-se, cadascú a la seua, amb els cascs i la música a tota llet, com ases amb aclucalls sense eixir-se'n del camí.

Els primers metres del recorregut els mamprengué vigorosa, respirava bé i parava l'esquena recta. A penes li pesaven els muscles, mantenia les pulsacions a cent vint i l'entusiasme intacte. Davant seu, el parc del riu se li ofería ben ample. Els ciclistes ocupaven les bandes laterals, mentre que els corredors prenién les senderes internes, passejant-les en tots dos sentits de la marxa. La circulació era fluïda, sense trombes. Ella tirà per una de les vies més escorada al pany del museu amb la idea de remuntar el riu en direcció al pont de la Trinitat. Avançava entre xicrandes i tipuanes acolorides, sota la presència de colossals palmeres datileres. Però, malgrat les bondats del paisatge, no podia mantindre la ment en blanc i quan feia memòria dels últims dies viscuts a l'oficina, aquests apareixien de manera genuïna com la crònica d'una mort anunciada.

Així fou: empresa taulellera en plena guerra d'Ucraïna; cessa el subministrament d'argila blanca del Donbàs; s'apuja el preu del gas; creix el malestar entre els operaris; @lauratrail i la resta de les administratives s'ensumen el fracàs i van al tall amb una enrònia permanent, tothora amb el tuf de cadàver vivent; s'arrossegueu amb desgana fins a la pausa d'esmorzar; café de màquina i monotema de conversa: l'ERTO és imminent; mantenen el tedi fins que es fa fosc; apaguen l'ordinador i abandonen

el cubicle amb la sensació d'haver llançat un dia més al fem; els últims esforços per salvar la companyia es materialitzen en un cap de setmana de *team building* en un *resort* mirant de dissimular amb batalles làser la mala maror del personal per les nòmines pendents de cobrament; s'hi aplica l'ERTO; s'apuja el preu del combustible i omplir el depòsit de dièsel per acudir mitja jornada a un polígon del clúster ceràmic a la Plana Baixa és palmar diners; finalment, es compleixen totes les previsions i passen de l'ERTO a l'ERO; els amos acomiaden la meitat de la plantilla primer i la resta poques setmanes després, liquiden el negoci per sempre més; punt final.

La voluntat de @lauratrail de passar de sedentària a multi-esportista era del tot benintencionada, però ensopegà prompte amb la primera pedra. Quan encara no duia ni tres-cents metres correguts, sense ni haver aplegat al pont de Fusta, les bateries dels auriculars van dir prou. La música que la mantenia en marxa constant es tallà de colp i les cames se li travaren a l'instant.

Quan es tragué els *buds* de les orelles pogué sentir sense interferències els sons purs de la ciutat. Duia des que eixí de casa en dansa amb un acompanyament musical d'èxits-del-moment i era la primera volta que escoltava la fressa dels insectes i el cant espetegant dels estornells. Plantada enmig de l'agitació d'esportistes que la contornaven, sols ella era conscient de la remor que entapissava la nit. Els corredors li passaven per sobre i ella hi romania immòbil com un cudol. I fou així com, alliberada dels taps a les oïdes, pogué identificar, entre el brogit de la fauna urbana, uns gemecs horripilants.

Guardà els auriculars a la butxaca dels pantalons i parà atenció al soroll que sols ella semblava percebre. Eixí del carril per acostar-se a la vorera. Al mur hi havia una espècie de portalada, un sobreeixidor de la séquia de Mestalla que desembocava a la glera del riu. Algú s'hi havia construït un refugi per passar la nit. Protegia la seua intimitat

amb un llençol mostós que penjava d'un fil clavat als extrems de l'arc. Era d'aquest forat d'on venien els laments estremidors.

S'hi acostà amb precaució. El plany de dolor era inequívoc. Mirà a banda i banda abans de córrer la cortina per esbrinar qui plorava amb tant de desfici. Aquest cantó del riu estava molt mal il·luminat i quan apartà el llençol distingí penosament un ancià ajagut sobre una màrfega llardosa. Als seus peus clapava un parell de gossos rosegats per la sarna. L'home tremolava i es retorçava de dolor. Jeia d'esquena i es tapava la cara amb totes dues mans. Com els animals dormien, @lauratrail no tingué por d'atansar-se-li, però hagué de tapar-se els narius per no respirar el tuf potent que despenia el seu cos menudet. Sobre el matalàs pollós hi havia escampades restes de menjar fet malbé, tot de caps de cartó i ampolles de plàstic buides. L'olor de pixums de gos era intensa, però vencent l'angúnia li tocà el llom.

I se li parà el cor quan el vell, en girar-se, es tragué les mans de sobre i li mostrà la cara. Perquè on havien de ser els ulls i el nas, hi havia una gran ferida palpitant, lluent d'exsudat sango-nós. Les òrbites eren plenes de cucs nadant en carn viva i pels forats del nas supurava un líquid dens que li regalimava per les commissures labials.

L'ancià, totalment cec, estirà el braç i li agafà la mà. Ella, horroritzada, foté un crit que el deixà astorat. Els animals es despertaren d'un bot. Però, tret d'aquells gossos, al parc ningú més no la va sentir. Els corredors seguiren a la seua, cap distracció no els detingué.

Hores després, ben encetada la matinada, l'informe d'urgències que completà la doctora Sara Martí era ple de detalls inquietants. S'hi podia llegir que un individu indocumentat, d'edat avançada i en manifest estat d'abandonament, havia estat atés en primera instància al Jardí del Túria pel personal del servei d'emergències

sanitàries (responent a un avís del 112) i ingressà inconscient a les urgències de l'Hospital Clínic Universitari amb dany sever al rostre. La lectura del document aborronava per la profusió de detalls. La doctora Martí hi descrivia minuciosament les «ferides obertes supuratives» que presentà el pacient i com exsudaven amb abundància un líquid sangonós i pudent. S'hi explicava que la causa de les «múltiples lesions cavitàries amb necrosi col·liquativa» era ni més ni menys que la invasió d'un nombre desproporcionat de larves de mosca, que havien provocat amb les minúscules però insaciabls mandíbules una «erosió profunda del teixit ossi orbital i nasal». Les imatges de tomografia computada desvelaven l'abast de la lesió, així com el «potencial risc d'afectació intracrània des de l'àpex orbital». Aquesta era la dada que feia témer per la vida del pacient. Els cuacs l'havien rosegat per dins amb tanta fruïció que de poc no li arribaren al cervell. La doctora continuava relatant pam per pam l'episodi viscut al box. Pinces en mà i carregada de paciència extragué de l'interior de les úlceres prop de «dues-centes larves d'entre cinc i vint mil·límetres de llargària i deu d'amplària, pròximes a la pupació i presumiblement de l'ordre *Diptera* (d'espècie encara per determinar)». Al pacient se li receptaren antibiòtics oftàlmics i intravenosos, antiinflamatoris tòpics i un antiparasitari oral.

I mentre el vell romania en sedació profunda i amb pronòstic reservat, uns carrers més enllà, a la clínica veterinària Domèstica, els gossos que l'acompanyaven eren atesos sense queixar-se. Acatxaven el morro, a penes podien obrir els ulls, de lleganyosos com els tenien.

—Has vist eixes ferides?

Els dos animalons jeien atemorits sobre lliteres metàl·liques. Un parell de voluntàries d'El Refugi, l'associació protectora que se'n feia càrrec, els acaraven el cabet per tranquil·litzar-los i els

retenien les potes perquè no s'hi mogueren. Entretant, les veterinàries anaven apamant cada trau obert dels seus cossos ossuts. Pel coll, als colzes i darrere de les orelles, les nafres estaven sobreinfectades i en tocar-les amollaven un suquet blanquinós que els mullava el pelatge. Les espremién com qui muny un braguer. Les larves, ben grosses, eixien escopides a l'aire una darrere de l'altra.

—Quantes en dus?

—No ho sé, n'he perdut el compte.

Les recollien i depositaven en una safata quirúrgica. Les lesions eren greus —la carn podrida desprenia una olor nauseabunda— i a mesura que les anaven buidant de cucs, les rentaven amb solució salina estèril, que eixia tacada de sang.

Més tard, de nou a Urgències de l'Hospital Clínic, la doctora Martí escurava els últims minuts d'una guàrdia especialment esgotadora. Acabava rendida. Abans de fugir cap a casa, però, s'interessà pel pacient anònim de la miasi severa.

—L'han pujat a quiròfan —confirmà una auxiliar.

Els cirurgians prengueren la decisió de dissecar les parts necrotitzades de les òrbites perquè després del TAC havien confirmat que el nervi òptic estava afectat, i era el que tocava fer en aquests casos d'infestació per larves barrinadores. S'alimentaven de teixit viu i potser encara en quedava alguna activa. Si no s'hi extreien totes, el cervell podria veure's compromés.

—Han informat el departament de plagues i vectors de Salut Pública —afegí una de les infermeres—, els han enviat una foto, per veure si n'identifiquen l'espècie.

—Per cert, què n'hem de fer, dels cucs? —preguntà l'auxiliar, mostrant-li'ls encara vius, remullats en un toll de líquid serós en la safata metàl·lica de l'extracció.

—Els hauríem de guardar —respongué Martí.

Ella mateixa agafa la safata i n'abocà el contingut en un pot de mostres d'orina. Prengué llavors un flascó netejador i les ofegà amb un bon doll d'alcohol de setanta graus.

—A la nevera.

Cristina dormia mentre als quatre cantons del llit sengles mosques li vetlaven el son; movien les potetes per fregar-se les ales i les peces bucals amb una fressa imperceptible. Jeia mig nua, vestia sols una fina i llarga samarreta de tirants que a penes li cobria les anques. Tenia els llençols rebregats entre les cames, i els cabells, afonats dins del coixí tou, paraven enredrats. Vora les set i mitja, la claror matinera penetrà pel badall de la persiana i la cambra començà a il·luminar-se de color ocre.

Més d'un pensa que les mosques sols viuen un dia; que naixen amb les primeres llums i s'han d'espavilar per trobar parella amb qui copular abans no es ponga el sol. És una falsa creença molt estesa, tot i que és cert que hi ha un ordre d'insectes amb una vida curtíssima: les efímeres. El seu llinatge es remunta a fa vora tres-cents milions d'anys i són els més antics dels insectes alats. Els adults de les efímeres no s'alimenten i tenen una vida molt breu: un parell d'hores, uns pocs dies a tot estirar. Però això no passa amb la menuda mosca del vinagre, ni amb la mosca domèstica, ni amb la moscarda verda de la carn, que poden viure prop d'un mes, i segons com, potser dos.

Poc abans de sonar l'alarma, a Cris se li activà el rellotge intern i es llevà de mala gana. Encara no havia obert els ulls quan s'incorporà maldestra. Les quatre moscardes fugiren zigzaguejant cap a la cuina amb un suau brunzit. No havia descansat prou, es lamentà quan la musiqueta bategant del despertador l'acabà d'avivar.